

ՊԱՅՄԱՆՔ

Տարեկան գին 4. Պայտյ՝ եւ գաւառաց համար 6 մէկիս
Վեցամսեայ 3
Ծանուցման տողը մէկ անգամի համար 2 դրու է. աւելի ան-
համեմատ համար սակարկութիւն
կը լինի :

ՕՐԱԳԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

20 փարա

ՊԱՅՄԱՆՔ

Լրագրոյս վերաբերեալ նամակ եւ
այլ գրութիւն պէ՛տ է ուղղել Մ.
Յ. ՄԷԼԻՔԱՆԻ, Պատր Ալի Ռաս-
սէ-սի քիւ. 20 Տ. Ճիւղէկեան Է-
ճէ-նքի շէնքերը :

Տէր և Տնօրէն Մ. Յ. ՄԷԼԻՔԱՆԻ

Խմբագիր Բ. ՊԱՅՄԱՆԻ

4. ՊՈԼԻՍ 14 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԵՐԵՎԱՆԻ ԹՂԹԱՐԵՐԸ

Վիեննա 20 սեպտ. — Չորոշ կայ
թէ՛նուած կայսերն իմօտոյ վիեն-
նա պիտի գայ փոխադարձ այցե-
լուծիւն տալու Աւստրիոյ Յրան-
չիսկոս Գոլտեմի կայսեր :

Պէրլին, 20 սեպտ. — Սուա է այն
լուր թէ, Չինական կառավարու-
թիւնը մարդիւր է Գերմանիոյ վա-
ճառել Գիէլի մէջ շինուած երեք
մարտանաւերն Բոլճակառուին Չի-
նական կառավարութիւնը Գիէլի
մէջ Հովաթ եղբայր փաճառատան
հետ պայմանագիր մը կնքել է քա-
նի մը նոր մարտանաւուց շինու-
թեան համար, որը Չինաստան պի-
տի տարուին իրեն մասնաւոր սե-
ւեւ : Եւ ինչպէ՛ս ինչպէ՛ս ինչպէ՛ս
պէս բաժնեայ այն միջադպարն զը-
ռարութիւններն, որք ցարդ ար-
գելեցին Չինական մարտանաւուց
մեկնումը :

Լոնտոն, 20 սեպտ. — Տնկարայի
կառավարիւր կը հեռագրէ ի Գա-
հրէ թէ, տուրհանդակ մը լուր բե-
րած է իրեն թէ՛ Կորեոն փաշա
յուլիս 24ին և օգոս. 30ին երկու
յաղթութիւն տարած է ապստամ-
բաց վրայ : Խորթումի պաշարունը
վերցրել է և նախա ցեղն հնազան-
դութիւն յայտնել է Կորեոն պո-
ղապարին, երգնով Գորայնի վրայ
թէ՛ երբեք չպիտի միանայ Մէհտի-
ին հետ :

Պէրլին, 17 սեպտ. — Վիէննա
կայսրն և Պիսմարք իշխանն այս ի-
րիկուն ժամ Յին Պէրլին վերադար-
ձան : Ժողովրդեան մեծ բազմու-
թիւն մը ծափահարեց զանոնք :
Կայսրը զոց կառքի և նախարարա-
պետը բաց կառքի մէջ նստած էին :

Վիէննա 18 սեպտ. — Յրանչիսկոս
Գոլտեմի կայսրը Սքիէրնէվիէն վի-
էննա վերադարձաւ, և այս իրիկուն
պիտի մեկնի Ալպերէի երկրորդ
այլ բացման հանդիսին ներկայ գը-
նուելու համար :

Գահիրէ 20 սեպտ. — Էհրէլըն
Կաղէթ լրագիրն յօդուած մը հրո-
տարակած է : Երբեք կը ծանուցանէ
թէ՛ Եգիպտոս պիտի մասնականաց
յառաջիկայ կտրնին փաճառ մէն
յետայ, եթէ պարտուց կտրագրը-
ման օրէնքը չլինի : Յիշեալ լրա-
գիրը կը նախատեսէ թէ, կտրեց
պիտի զեղչուի : Եգիպտական պար-
տուց յանձնաժողովոյ Յրանչիսկոս
պալատիկարի Պ. Է. Շրփալիէ Գահիրէ
վերադարձաւ : Հետեւապէս Յը-
րանչիսկոս, Աւստրիական և Անգ-
լիական պատուիրակներն ստու կը
գանդին :

Մէմբիալ Տիւրոմաթիւր կը գրէ.
— « Լոնտոնի մէջ կը յուսացուի
թէ, երեք կայսրութիւնք չըջարեա-
կան ծանուցագրով մը պիտի հրա-
ւիրեն զՍքիէլիս ի մասնակցութիւն
այն նիդակակցութեան, որ Եւրո-
պոյ մէջ պիտի կազմուի ընկերվա-
րականաց դէմ : Պ. Կլաւտիւն պի-
տի զլանայ իւր աջակցութիւնն :
Այս մասին բացարձակ ապահովու-
թիւն տուած է այն ծայրայեղ քն-
կերակցութեանց, որոց հետ յա-
րաբերութիւն ունեցած է Սքիէլի-
ոյ մէջ ըրած վերջին քաղաքական
պտոյտին ժամանակ : »

Սքիէրնէվիէն սեպտ. 17 թը-
ւով կը գրեն Պէրլին թախալով
լրագիրն .

« Աստ բացարձակապէս կը հա-
ւատան թէ, երեք կայսրութեանց
նախարարներն ամենեւին կարգա-
դրութիւններ չեն կնքած, այլ մի-
այն մտքովն են խորհրդակցու-
թիւններ ունեցած են, նման այն
խօսակցութեանց, որք երկու կայ-
սերաց միջեւ տեղի ունեցան, և թէ
այս բանակցութեանց մէջ նախ ըն-
կերային խնդրով և ապա Արեւել-
եան Եգիպտական խնդրներով
զբաղած են, կը յարեն թէ, երկու
կայսերաց տեսակցութիւնը գլխա-
ւորաբար ընդհանուր ցոյց մ'է, որ
կը միտի հաստատել քաղաքական
աշխարհի թէ՛ երկու կայսերաց գաշ-
նակցութիւնը վերստին ամրապն-
դուած է : Նախարարք ժամանակ
չեն ունեցած որոշ կարգադրու-
թիւններ կնքելու, որովհետեւ եր-
կու խորհրդակցութիւն մը միայն
ունեցած են, որ կայսերական որ-
տոգրութեան ժամանակ տեղի ու-
նեցած և 1 1/2 ժամ տեւած է : »

Սիւրայէն կը ծանուցանեն թէ,
Աֆղանստանի Էմիրը զանազան տե-
ղեր պաշար միւլերէ կուտայ Ռու-
սո-Աֆղանեան սահմանագրով զը-
ծելու պաշտոն ունեցող անգլիա-
կան յանձնարարին համար :

Միսիոն Գաթիլիւր լրագիրն Հոնկ
Գոնկէն սեպտ. 13 թուով հեռա-
գիր մը կը հրատարակէ ծանուցա-
նող թէ, Չինացի Գոնկէ-Թոնկի
գաւառին մէջ կաթիլիկաց մա-
սուսները քանդել են, և թէ 6,000
քրիստոնեայք սնուցողութեան միա-
ցիւր են :

Թէպէտ կայսերական կառավա-
րութիւնը Պաշտատի շուրջն հա-
տառուած քարանձիւայի չղթայն
ջնջելով յայտարարած է թէ ժամո-
ւախտ անհետ եղած է, ու-
կայն Պարսից կառավարութիւնը
Պարսկական սահմանագրովն վրայ
Գաթիլի Ժամ Ալպատիլի իշխանու-
թեանց հրաման զրկել է, որպէս

զի ուխտաւորաց թող չտան այդ-
քաղաքէն անցնիլ Գերպէլա երթա-
լու համար : Պարսից կառավարու-
թիւնը նոյնպէս զնուորական չը-
թայ մը հաստատել է Շանիքէնի
շուրջն, որ Օսմ. սահմանագրովն
մօտ քաղաք մ'է Պաշտատէն եկող
կարաւանաց ճանքուն վրայ :

Եգիպտոսի պաշտոնական Մօ-
նիթթօր լրագիրն հրատարակած է
նախարարաց խորհրդոյ այն որո-
շումն, որ Եգիպտական պարտուց
գլխամասի վճարումը կը դադարեց-
նէր : Կտրոններու վճարումէն տ-
ւեցած գումարները Պարտուց Սըն-
տուկին վճարուելէ պիտի դադարին,
և երբեք նախարարութեան
պիտի յանձնուին : Այս որոշում եր-
մտական նախարարութեան կողմէ
պաշտոնապէս ծանուցուած է Պար-
տուց Յանձնաժողովոյ լրագր
պարտուց վճարումը կը դադարեցնէ
է, երբեք
կան գործող նախարարն Եգիպտո-
սի ելմտական վիճակը կը բացատ-
րէ, որ հոկտեմբերի վերջն 33,000
Եգիպտ. ոսկի բաց պիտի ունենայ :
Նախարարն այսպէս կը շարունակէ.
« Չկրնալով նոր դրամագրութիւն
հայտնել, և չուզելով թողա-
կաց և վարչական ծախուց վճա-
րումն, ինչպէս նաեւ Բ. Դրան վը-
ճարելի հարկը դադարեցնել, նա-
խարարաց խորհրդը կը կարծէ
թէ յօդուած հանրային շահուց կը
գործէ, դադարեցնելով միացեալ
պարտուց գլխավճարին համար ար-
ժէթը թող հրապարակային գնում-
ներն, որք կը կատարուէին ըստ
այն յանձնարարութեան, զոր հըս-
կող պատուիրակներն 1882ին իրենց
կառավարութեանց ուղղած տեղե-
կագրին մէջ ըրած են : Այս խնդիր
վիճարանութեանն ի թեղաւ Լոնտ-
ոնի գեապանախորհրդին մէջ, ուր
զնմանց դադարումն ոչ մի աւար-
կութեանց հանդիպեցաւ լիազօրաց
ոմանց կողմէ, և կատարելապէս ըն-
դունեցաւ, ուրիշներու կողմէ : Հե-
տեւապէս, վարչութեանց կանո-
նաւոր ընթացքն ապահովելու հա-
մար և հակող ընկաց (սփուլթիս) և
դեպտանախորհրդոյ լիազօրաց կար-
ծեաց վրայ հիմնելով իւր գոր-
ծողութիւնը, նախարարաց խոր-
հուրդը կը խնդրէ այն գաւառաց
կառավարիչներէ, որոց հասոյթը
պարտուց վճարման յատկացած են,
ինչպէս նաեւ մարտառայն ընդհ-
անորէնէն և Եգիպտական երկա-
թուղեաց Երոզական վարչութե-
նէն, որպէս զի ոմանք մինչեւ հոկտ-
25 և այլք մինչեւ հոկտ. 13 երբեք
կան նախարարութեան վճարեն տ-
ւանձնաշնորհեալ և միացեալ պար-
տուց յառաջիկայ կտրոններու վը-
ճարման համար հարկ եղած գու-
մարներէն յառեւելալ մասն, այ-

սինքն միացեալ պարտուց գլխա-
մասին սահմանեալ հրապարակային
գնմանց յատկացեալ գումարները
Որոշուած թուականներէն յետոյ,
կառավարիչք և վերոյիշեալ վար-
չութիւնը պիտի վերսկսին պար-
տուց մատուկին յատկացեալ հա-
տուծից վճարումը :

Նամակը կը վերջնայ յայտա-
րարելով թէ, այս որոշում տրուած
է Եգիպտական համար արդի բա-
ցառիկ վիճակին, որ տնտեսական
տնօրէնութեան մ'ընդունելութիւ-
նը կը պահանջէր յօդուած հանրային
շահուց :

Գահիրէն հեռագրով մը կը ծա-
նուցանէ թէ, պարտուց Յանձնաժո-
ղովոյ անգամը սեպտ. 24ին պիտի
բողքէին պարտուց կարգադրման
օրէնքին բռնարարման դէմ, յայ-
տարարելով թէ, դաւառաց կառա-
ւարիչներու պատուիրակատու պիտի
են. առանց պարտուց մատուկէն
ընկալադիր ստանալու, Գահիրէն
քաջուած ուրիշ հեռագրի մը նա-
յելով, մեծ տեղութեանց ներկա-
յացուցիչք տախտին հրահանգ չեն
ստացած գլխավճարի դադարման
նկատմամբ, բայց ինչ ինչ տեղե-
կութեանց նայելով կը կարծուի թէ
բոլոր տեղութիւնք հաւաքական
գործողութիւն մը պիտի ընեն, ի
բաց առեալ թերեւս զիտալիա :
Վերջապէս Գահիրէն երբեք հե-
ռագրով մը պաշտոնապէս կը հերքէ
այն լուր թէ, Եգիպտական նոր
փոխառութիւն մը կնքուած է :
Այս մասին գեո. որ և է կարգա-
դրութիւն չէ եղած :

Վիէննայէն առ Սթանտարտ ուղ-
ղեալ հեռագրի մը նայելով, Ալէք-
սանդրիոյ Աւստրիական հիւպատո-
սարանին մէջ մեծ մտահոգութիւն
կը ալիւ խորթումի Աւստրիական
հիւպատոս Պ. Մանսայի վիճակին
վրայ, յորմէ անցեալ ապրիլ ամ-
սէն ի վեր բնաւ լուր չէ առ-
նուած :

Գահիրէն կը ծանուցանեն առ
Տէյլի-Թէյէլիպի թէ, բնիկ քաղա-
քագէտը ընդհանրապէս գոհ կ'ե-
րեւին գլխավճարի դադարումէն,
մինչդեռ մեծ դրդուելութիւն կը տի-
րէ օտար գաղթականութեան մէջ,
ուր կը կարծուի թէ՛ նոր տնօրի-
թիւնն առ ժամանայ սկստուած մի-
այն կրնայ հայթայթել, և այս կարգի
ուրիշ տնօրինութիւններ նախատե-
սել կուտայ, որոց մէջ կ'երեւի տու-
կանաց զեղչումը : Գլխավճարի դա-
դարումը Եգիպտոսի մէջ միջադա-
յին իրաւանց տրուած առաջին մեծ
հարուածը կը նկատուի :

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

—o—

Առաջին անգամ հետազոտող Պ. Բա-
լիշե՝ երեկ Բ. Գուռն երթալով
տեսակցեցաւ Արտաքին գործոց
նախարար Վսեմ Ասիմ փաշայի հետ:

—Կեդրոնական բանտին տնօրէն
Ալի պէյի դէմ եղած ամբաստանու-
թեանց խնդիրը քննող Յանձնա-
խումբն՝ երեկ ոստիկանական նա-
խարարութեան պաշտօնատունը
գումարուելով, երկար խորհրդակ-
ցութիւն մ'ունեցաւ:

—Կիրիտի մէջ Մէքթէպ (գալոց)
անուամբ թուրքերէն ոչ-պաշտօնա-
կան թերթ մ'սկսած է հրատա-
րակիլ:

—Թէրեմանը Հագիդաթ լրա-
դիրը՝ մասնաւոր հեռագրէ մ'առ-
նելով՝ կը հաստատէ Չէլթուշի մեծ
հրդեհին լուրը, զոր տուած էր
Էքսպրէս, և կըսէ թէ, շուկայն
ամբողջապէս այրած է բազում մեծ-
արժէք վաճառներով, և թէ քնան
յոյժ մեծ կը կարծուի:

—Ժուրնալ տը Բոնթմանթի-
նորը կը ծանուցանէ թէ, Կէօքեան
Յակոբ Էֆէնտիի և Խիւտալէրտի-
եան Յովհաննէս Էֆէնտիի միջեւ
ծագած առնելիքի դատն, որ եր-
կար ժամանակէ ի վեր առկա իր
մնաց, վերջին օրերս վճարեցի ա-
տենին առջեւ իւր վերջնական լու-
ծումն ստացեր է, և Կէօքեան Յա-
կոբ Էֆէնտի 80,000 ոսկւոյ գումար
մը՝ հանդերձ տոկոսիւք՝ վճարելու
գատապարտուեր է:

—Առողջապահական խորհուրդը
նախընթաց օրը վերստին նիստ
գումարեց, որուն ներկայ գտնուե-
ցան Օսմ. 7 նորընտիր պատուիրակ-
ներն և Անտիպիակն պատգամաւոր
մնացին: Եւրոպայի քանի մը մա-
սանց մէջ տիրող քուէրային պատ-
ճառաւ ձեռք առնուելիք տնօրի-
նութեանց խնդիրն, որուն համար
ընտրուած էին Օսմ. եօթն պատուի-
րակները, յիշատակութեան նիւթ
եղաւ այս նստին մէջ, և որոշուե-
ցաւ վարակեալ նաւահանգիստնե-
րէն եկող շոգենաւերը 15 աւուր և
Թրիքստէէն ու Սեւ ծովէն եկող շո-
գենաւերն 8 աւուր քարանթինայի
ենթարկել այսուհետեւ: Գանձային
կամ վարչային խնդրոց վրայ որ և է
վիճաբանութիւն չեղաւ:

—Ներքին գործոց նախարարու-
թիւնն հեռագիր մ'ուղղելով գա-
ւառական իշխանութեանց՝ ծանոյց
թէ ըստ նախորդ որոշման պէտք է
զինուորական ծառայութեան են-
թարկել Յունաստանի թողեալ
գաւառաց իսլամ գաղթականները,
սակայն մինչեւ ցնոր հրաման այս
տարի ևս զինուորական ծառայու-
թենէ ազատ պիտի լինին ուրիշ
երկիրներու գաղթականք:

—Յունական Նէոլոգոս լրագիրը
զրոյց մը կը յիշէ իւր թէ Տիմէթո-
քայի կառավարիչ ճորճի փաշա Ա-
թէնքի Օսմ. դեսպան պիտի ան-
ուանի:

—Բումբէլի երկաթուղեաց 88րդ
վիճակահանութիւնը վաղը պիտի
կատարուի արքունի փողերանոցին
մէջ՝ աշակերտեամբ Օսմ. կայս-
րանքային:

—Շիրքէթը խայրէի ընկերու-
թեան վարչական խորհրդոյ անդա-
մոց կէսն ամեն երկու տարին ան-
գամ մը կը նորոգուի ըստ հիմնա-
կան կանոնադրին: Այս տարի յիշ-
եալ վարչական խորհրդոյ անդամ
Վսեմ Մագասու Սիմն պէյի և
Էօմէր Էֆէնտիի պաշտօնավարու-
թիւնը լրացած լինելով, վերջերս
գումարեալ բաժնետերաց ժողովին

մէջ նոցին Վսեմութիւնք վերստին
անգամ ընտրուեցան:

—Յիւնաստ սաստկապէս բողո-
քած է եգիպտական կառավարու-
թեան վերջին որոշման դէմ, որ
եգիպտական առանձնաշնորհեալ և
միացեալ պարտուց արժէթղթոց
գլխամասին վճարումը կը դադրե-
ցնէր, և պահանջած է Նուպար
փաշայէն, որ այս որոշումն ետ
առնու:

Երեկ իրիկուն մայրաքաղաքս
հասած հեռագիր մը նայելով, գեր-
մանական Նախօնալ Յայթուշի լը-
րագիրն՝ իւր չորեքշաբթի առուր
թուով երկը կայսերաց տեսակցու-
թեան առթիւ հրատարակած խմբ-
ագրական ընդարձակ և նշանա-
ւոր յօդուածի մը մէջ՝ կը ծանու-
ցանէ թէ, երեք դաշնակից կառա-
վարութիւնք որոշած են յատկա-
պէս և աղքատապէս ոյժ տալ Ե-
գիպտոսի նկատմամբ Յրանայի ը-
նելիք ձեռնարկներուն: Հետեւա-
պէս խտրական դատ, բոլոր մեծ
տէրութիւնք եգիպտական խնդ-
րոյն մէջ Յրանայի կողմն են:

—Եւրոպական լրագիրը ոմանք
ծանուցած էին թէ, Աստոր-Հուն-
գարական Լոյտի ընկերութիւնը
կայսերական կառավարութեան
հետ պայմանագիր մը կնքած էր,
որով յանձն կ'առնուր 6,000 կօք-
փոխադրել յիշմէն ի գին 120,000
ոսկւոյ: Լոյտի ընկերութեան տնո-
րէնութիւնը՝ Վիէնայի լրագրաց
մէջ՝ բացորոշապէս կը հերքէ այս
լուրը: Լոյտի ընկերութիւնն որ և է
պայմանագրիչէ՝ կնքած և զանազան
տեղեր Օսմ. զօրք փոխադրած է
և կը փոխադրէ ըստ սովորութեան,
բայց այնչափ բազմաթիւ զօրք փո-
խադրելու խնդիր չէ եղած:

Թիւ, որ յառաջիկայ երեքշաբթի
օրը պիտի սկսի, Օսմ. պաշտօնա-
տարաց ամսական մը վճարելու հա-
մար կարգադրութիւն մը կնքուե-
լու վրայ է Օսմ. կայս. Պանքային
հետ, Եւրոպական նախարարութիւնն
երեկ 30,000 ոսկւոյ գումար մ'ստա-
ցաւ յիշեալ պանքային: Յառաջի-
կայ շաբթու մէջ ալ, Օսմ. Պանքան
100,000 ոսկւոյ ուրիշ կոնսուլմար
մը պիտի ընէ զօրաց թողակը վճա-
րելու համար: Այս վերջին փոխա-
ռութեան պիտի դեղուի այն
20,000 ոսկին, զոր Պանքան 15 օր
առաջ տուած էր Եէմէն և Ալպա-
նիա զրկուած զօրաց համար:

—Իսթըն Էքսպրէս՝ իւր երէկի
թուով՝ վիճակահանութեանց բաղ-
դատութեամբ վաճառման արգիլ-
ուելուն առթիւ խմբագրական
յօդուած մը հրատարակած է, յո-
րում կ'ըսէ թէ վիճակահանութիւնք
ոչ այնքան կը վնասեն ժողովրդե-
ան, որքան բաղդախաղերն, ըստ
որում մարդ մը վիճակահանութեան
տոմսակ մը գնելով, ոչ իւր ժամա-
նակին մէկ թանկագին մասը կը
կորուսանէ, ոչ իւր առողջութիւնը
կ'ապականէ, ոչ ալ իւր դրամն մո-
լութեանց և զեղխութեանց մէջ կը
վտանգէ, մինչդեռ բաղդախաղով պա-
րագործ իւր թանկագին ժամերը
կը կորուսանէ իւր առողջութեանց
մնացող սրտայուզութեանց մէջ, և
աւելի կը վտանգէ քան կը շահի Բե-
րայի, Գալաթիոյ և Պոլսոյ մէջ բա-
ղում ծածուկ խաղարաններ կան,
որոց վրայ ձեռնհաս իշխանու-
թեանց ուշադրութիւնը կը հրա-
ւիրուի:

—Մանր դրամի վերածուելու
յատկացեալ 30,000 ոսկւոյն 1/5 մա-
սը նախընթաց օրը ձուլուեր է ար-
քունի փողերանոցին մէջ, և մանր
դրամներն ի մօտոյ պատրաստուե-
լով, կարելի եղածին չափ շուտ շըր-

շարեւորութեան պիտի հանուին:

—Կիպրոսի անգլ. իշխանութիւնք
պարտաւոր միջոցէ դուրս հրէից
խոտիւ արգիլեր են Կիպրոս երեւի:

—Գարատաղի մէջ քուէրա ծա-
քած լինելուն զրոյցը բողոքովին կը
հերքուի: Նոյնպէս առւտ է այն
զրոյց թէ՝ իտալիայէն փախող ու-
ղեւորք գաղտագողի Ալպանիոյ ծո-
վեղերքները կ'ենեն: Ընդհակա-
ռակն՝ Օսմ. կառավարութիւնն հրա-
կուցութեան խիստ միջոցներ ձեռք
առած է Ալպանիոյ ծովեղերաց վը-
րայ:

—Սնցեալ շաբթու զրոյց եղած
էր թէ Սեւ ծովու նեղուցէն դուրս
Շիլէի մէջ քուէրայի նշաններ տես-
նուած էին: Նորագոյն տեղեկու-
թիւնք իսպառ կը հերքեն այս զը-
րոյցն, որուն առթիւ տուած է հե-
տեւեալ դէպքը: Վառնայէն եկող
առագաստանաւ մը, Վոսիփորի քա-
րանթինայէն գերծանելու համար,
Շիլէ գնացեր է, բայց տեղական
իշխանութիւնք անցագրերը քննե-
լով՝ հակցեր են ճշմարտութիւնն
և խաբեաց նուաստիներն ըստ օ-
րինի բարանթինայի ենթարկելու են:

—Մագաստանց վերատեսուչ Է-
տիպ Էֆ. երեկ Բ. Գուռն երթա-
լով՝ Արտաքին գործոց նախարար
Վսեմ Ասիմ փաշայի հետ երկուր
խորհրդակցութիւն մ'ունեցաւ ա-
ռուտրական դաշնագրաց վերա-
քննութեան խնդրոյն վրայ:

—Թէրեմանը Հագիդաթի կէս
պաշտօնական տեղեկութեանց նա-
յելով, վիճակահանութեանց բաղ-
դատութեամբ խնդիրը դեռ նախա-
րարաց խորհրդոյ առջեւ կը քննուի,
և թէ ժողովրդեան շահուց համա-
պատասխան լուծում մը պիտի տըր-

—Սթամպուլ լրագիրը կը ծա-
նուցանէ թէ, Կ. Պոլսոյ գաղտական
փոխանորդ Մոնսինեոր Բոթէլլի որ
այժմ Պրուսիէի պապական նուիրակ
անուանած է, մայրաքաղաքիս մէջ
իւր երկամեայ պաշտօնավարու-
թեան միջոցին բազում նպաստներ
տուած է զանազան բարեփոխական
հաստատութեանց, ի մէջ այլոց իւր
անձնական քսակէն 400 ոսկի տուած
է Բանկայթիի կաթողիկոս վարժա-
րանին շինութեան, 200 ոսկի Տար-
տանէլի կաթողիկոս երկսեռ վար-
ժարանին, 1000 ֆր. Բերայի մէջ
բացուած կաթողիկ Յունաց վար-
ժարանին ևն, ևն:

Ն. Սրբազնութիւնն Հռոմէն ըս-
տացած մէկ հեռագրովին վրայ է որ
յետաձգած է իւր ուղեւորութիւնն:

—Յունական լրագիրը կը ծա-
նուցանեն թէ, հանրային կրթա-
կան նախարարութեան խնդրանք,
Ֆլասարի Նայիմ Էֆէնտիի գումա-
րը ձրիարար ընդունուելէ Բերա-
յի Զարբիօն վարժարանն՝ իւր ու-
սումը կատարեալորոքելու և ու-
սուցչական դրութեան յառաջդի-
մութեանց վերահաս լինելու հա-
մար, որպէսզի ի վերջոյ իւր հըմ-
տութիւններն օգտակարապէս ի կիր
առնու գաւառաց մէջ բացուելիք
իսլամ աղջկանց վարժարաններուն
մէջ, Պ. Զարբա հաճութեամբ ըն-
դունել է յիշեալ նախարարութեան
խնդիրն, և միանգամայն փափաք
յայտներ է ուրիշ նպաստներ յատ-
կացել իսլամ աղջկանց համար, երբ
իւր հովանաւորութեան ներքեւ
դոնուող վարժարանը վերջնապէս
հաստատուի այն շէնքին մէջ, որ
Թագսիմի հրապարակին վրայ կը
կառուցուի:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

—o—

Ինչպէս ծանուցած էինք, Գաղտական
գործոց Վսեմ Նախարարն Հաճնի ա-
մուսնական խնդրոյն մէջ կարծեցեալ ոճ-
րագործութեան վրայ քննութիւն կա-
տարել հրամայել է պատժական տե-
նի ընդհանուր գաղտականին: Ընդհա-
նուր գաղտական ալ Աստանայի գաղտա-
կան ընդիշխն հեռագրեր է որպէս զի
իւր քննութեան արդիւնքը փութով հա-
զորդէ ի Պոլս:

Պատրիարքարանի գործակատար Յը-
րէնիկեան Աբրահամ Էֆէնտի սոյն տե-
ղեկութիւնը Գաղտական գործոց պաշ-
տօնատունէն ստանալով՝ Պատրիարքա-
րանի հաղորդած է:

—
Յառաջիկայ չորեքշաբթի օրը խառն
ժողով պիտի գումարի ի Պատրիարքա-
րան քանի մը կարեւոր խնդիրներ տը-
նօրինելու համար, որք են՝ ի նպաստ Ն-
րուսադէմի պարտուց հաւաքելի երեք
ղրժի տուրքը, Բաբերդի առաջնորդա-
կան խնդիրը, Վանօրէից ընդ առաջ-
նորդութիւնս միացման խնդիրն, Ա-
մասիոյ և Վարդուանի առաջնորդու-
թեանց ընդ Նեղիկոյ միացման խնդ-
րին ևայլն:

Յաւալի է որ Բաբերդի առաջնորդ-
ական խնդիրը տակաւին անոյժ կը
մնայ, և այս առթիւ կարգեալ Յանձ-
նախումբն իւր տեղեկագիրը ցարդ չէ
ներկայած Աղդ. Վարչութեան:

Թուրքիեան Արժ. Տ. Ամբրոսիոս
վարդապետի Թուսաստանի մէջ ձրած
հանգանակութեան խնդիրը բաւական
դաշմակցութիւն պատճառած լինելով,
Վարչութեան պարտաւորութիւնն էր,
կարծեմք, կամ մանրախոյզ և անաչառ
քննութիւն մը կատարելով յանցապարտ
վճուել և կամ անմղ հրատարակել
զայն:

Այս մասին մանրամասն պիտի գրեմք:

—
Ուսումնական խորհրդոյ ինչ նիստը
տեղի ունեցաւ երէկ ի խորհրդարանի
Հայաթիոյ:

Աղդ. լեզուի ու գրագիտութեան
ուսուցիչ Միհրան Էֆ. Ասքանազեան
«Տեսական և Գործնական Գրագիտու-
թեան» գաղափար մը պատրաստած և
քանի մը շարաթ յառաջ խորհրդոյ ներ-
կայացուցած լինելով, խորհուրդն յետ
մանրադնին քննութեան տեսաւ որ
մեծ խնամով և հմտութեամբ յօրին-
ուած գործ մ'է, որ պատիւ կը բերէ
հեղինակին ու կրնայ նկատուիլ իրա-
ւամբ իրեն գնահատելի ծառայութիւն
մը գաղտականաց ուսման, հետեւապէս
որոշեց սոյն կարեւոր երկասիրութեան
գործածութիւնն յանձնարարել աղգա-
յին վարժարանաց դասաւորուաց և հո-
գաբարձութեանց:

Խորհուրդը բաց ասէ կարգ մը ըն-
թացիկ խնդիրներով զբաղեցաւ և որո-
շեց յառաջիկայ չորեքշաբթի օր Գաղ-
ժողովոյ հետ միանալ Վեդր. Ուսում-
նարանի հաստատութեան խնդրոյն հա-
մար, ինչպէս որոշուած էր արդէն:

—
Բողոքականաց Աւետարներ շա-
բաթաթերթին իւր երեքշաբթի ա-
ռուր թուով՝ Հաճնի հրկիզելոց
վրայ տեղեկութիւններ հրատարա-
կած է, զորս տեղոյն Բողոքական
Պատուելին հաղորդել է, որ 13—20
օր առաջ Մայրաքաղաքս եկած էր
Այդ տեղեկութեանց քանի մը մա-
սերը մեր ուշադրութիւնը գրա-
ւած լինելով, նոյնութեամբ կը վե-
րատպենք զայնս:

—
Վեհ. Սուլթանին կողմանէ հըր-
կիզելոց շնորհուած 1400 լիւրան
տակաւին չէ բաժնուած:

—
Կ. Պոլսոյ Սովետոյ Յանձնաժո-
ղովէն թէպէտ 600 արծաթ մեծիտ
զրկուեցաւ անմիջապէս հրդեհին
ժամանակը, անոր մէկ մասը այլ և
այլ ծախուց համար վատնուեցաւ,
և մնացորդը Չորհֆներուն ձեռքն
է, և լուծածին նայելով անկէ թո-
շակ կը տրուի հրդեհի յանձնաժո-
ղովոյն ատենապետին և գրագրին:

Մարաշի Հայ քահանայ մը Մարաշի, Անթիպի, Բերիայի և Անտիոքի կողմերէն 12,000 դահեկան ժողոված է հրկիզելոց համար, բայց յիշեալ ստակը կիլիկիոյ կաթողիկոսին քով կը գտնուի, և թէպէտ պահանջուած է անկէ, կ'ըսուի թէ նա այդ ստակը իւրացուցած է Հաճընի Չոլաքիներուն ոմանց վրայ իւր ունեցած առեւտրի քննարկուն փոխարէնն:

Արդեօք ստոյգ են այս տեղեկութիւնք և Ազգ. Պատրիարքարանն ու Սովետոյ պատուարժան Թանձնաժողովն այս մասին որ և է տեղեկութիւն ունին. եթէ չունին, յատկապէս իրենց ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք այս խնդրոյ վրայ:

ՀԱՃՐՆԻ ԱՄՈՒՍՈՒԹԻՒՆԸ

— 0 —

Արեւելք՝ իւր երէկի թուով՝ կը ծանուցանէ թէ, իւր վարչական խորհրդոյ անդամոց մին չորեքշաբթի օրը յատկապէս դատական գործոց նախարարին ներկայանալով, մանրամասնօրէն բացատրել է Հաճընի բռնի ամուսնութեան պարագայները: Վսեմ նախարարը նոյն իրիկունն իսկ բարեհաճել է (անշուշտ Արեւելքի վարչութեան խնդրանքով) ապրիլ հեռագիր մ'ուղղել Ատանայի նահանգին գաւառական քննիչին, պատուիրելով որ ամենայն անկողմնակալութեամբ քննէ զայս խնդիր, և արդիւնքը մինչեւ 13 օր անպատճառ հաղորդէ առ Բ. Գուռն:

Իւր աղգային պաշտօնակցաց մէջ առաջին անգամ Հայրենիք պահանջեց որ կայսերական կառավարութիւնը բարեհաճի անաշուքնութիւն մը կատարել, քանի որ ազգային իշխանութիւնը կը թուլանան կամ կը դեռնին այս պարտականութիւնը կատարել, որպէս զի բուն իրողութիւնն՝ ինչ որ է՝ յերեւան գայ, և գայթակղեալ միտքերը բուժին, և եթէ յանցաւորք կան, խստիւ պատժուին: Քանի մը օր վերջն, այն է այս երկուշաբթի օրը գոհութեամբ ծանուցինք թէ դատական գործոց նախարարութիւնն աղքատ հեռագիր մ'ուղ-

ղած է Ատանայի կուսակալ Ապետին փոխային և մանրամասն ու ճիշդ տեղեկութիւն ուղած այդ խնդրոյ վրայ:

Կ'երեւի թէ Արեւելքի յիշածը մեր արդէն ծանուցած հեռագիրն է, որուն սակայն ուղած է ի փառս իւր նոր ձև մը տալ և իբրեւ նոր լուր մը հրամայել հասարակութեան, ցուցամոլական տեսակցութիւն մը կցելով անոր, նման այն տեսակցութեան, զոր ինչպէս կը յիշուի վարչական խորհրդոյ անդամներէն մին ունեցած էր Ռուսական դեսպանատան խորհրդական Պ. Օսուրի հետ:

Արեւելքի երէկի հրատարակութեանց նման հրատարակութիւնը ցուցամոլական և աղայական են, որոց արժէքը շատոնց հասկցած է Կ. Պոլսոյ Հայ հասարակութեան ողջամիտ մասն: Ինչ կ'ենէն Արեւելքի վարչական խորհրդոյ անդամոց միոյն Գատական գործոց նախարարութեան ներկայանալէն. արդէն կայսերական կառավարութեան պարտականութիւնն է անկողմնակալ քննութիւն մը կատարել այս խնդրոյ վրայ, քանի որ Արեւելքի Ատանայի թղթակցին նամակն և Գրգեաշարեանի նամակը ծանուցանէին թէ, խժդժութիւնը տեղական իշխանութեանց աչաց առջեւ կատարուած էին լիակատար դարձնելու արդարեւ երբ, տեղական աշխատութիւնը ալ իրենց պատասխանատուութեան բաժինն ունէին այս գործին մէջ, ինչ որ է, Հաճընի ամուսնական խնդրոյն մէջ անձնական շահ ունեցող աղբիւրներէ բղխող խժդժական լրոց միամտաբար հաւատ չընծայելով հանդերձ՝ անաշուքնութիւն մը կը պահանջէինք և այս իսկ ապացոյց մ'էր մեր անկեղծութեան: Կը պնդենք մեր այս պահանջման վրայ:

... Տէր,

Ըստ որոշման Կրօն. Ժողովոյ, հաճեցէք հետեւեալ զղափարն հրատարակել ձեր յառաջիկայ թերթին մէջ:

Քարտուղար Կրօն. Ժողովոյ
Խ. Բ. Փէրիշեան
13 սեպտ. 1884

Ամենապատիւ Սրբազան Պատրիարք Հայր, Նախագահ Ազգ. Կեդր. Վարչութեան Կրօն. Ժողովոյ:

Ստորագրեալքս յայտնեմք թէ ապօրէն պատկառութեամբ ծնեալ զաւակի մը թաղման արարողութիւնը հանդիսաւոր կերպիւ կատարած ենք: Սակայն կը խոստովանինք անկեղծաբար և ճշմարտիւ, թէ զայս թերութիւն գործած եմք անպատեհութեամբ և անխորհրդաբար, մինչդեռ մեր Առաքելէնց մեզ աղղարարած էր զը ուշանալ այս օրինակ պարագայից մէջ:

Սոյն թերութեան համար պատկառելի Կրօն. Ժողովոյ կողմանէ պատժոյ ենթարկուած լինելով, այս անգամ արդարաւէր ժողովոյդ գթոյն և ներողութեան ապաստան՝ կը խնդրեմք որ չընորձ ընէք ներել մեզ, վստահ լինելով որ սիրտի ջանանք այլ եւս չթերանալ մեր պարտուց կատարման մէջ, և ըզդուշանալ որ ուրիշ անգամ տեղի չը տանք սոյնօրինակ վարմանց:

Մնամ Ձերդ Սրբազնութեան

Խոնարհ ծառայքս

Փէրիշեան Կն. Երեցեան

Գրգեան Կն. Գալստիսեան

Սահակ Կն. Մ. Երեցեան

10 սեպտ. 1884

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Աւս. Վերլուծական Կրօնական Ժողովոյ

Բնիկ Խարբերդցի Երեմիա անուն երեւմե քահանայն, որ 1881 ամի Կրօնային Ատենի որոշմամբ յղուած էր ի վան Աղթամարայ, մնալ անդ ընդ ապաշխարանօք ցնոր տնօրինութիւն, այս անգամ լսելով Ազգ. Կեդր. Վարչութեան Կրօնական Ժողովոյ որ կը դեռերի նա ի հայաբնակ գաւառս, և քահանայական պաշտօն իսկ կը վարէ, հարկ դատեց ծանուցանել համօրէն ազգին ի գիտութիւն միանգամայն և ի զգուշութիւն, թէ յիշեալ անձն դադարեալ է ի քահանայագործութենէ, հետեւաբար չունի նա բնաւ երբեք իշխանութիւն քահանայական պաշտօն վարելոյ:

ՀԵՌԱԳԻՐ

Այս

Մարտի 25 սեպտ. իրիկ.

Այսօր 2 հոգի մեռան քոլէրայէն:

Թուրք, 28 սեպտ. իրիկ.

Այսօր 5 հոգի մեռան քոլէրայէն:

Հուսիս, 28 սեպտ.

Այսօր Կարօլի մէջ 121 հոգի, ճէնովայի մէջ 8 հոգի ուրիշ տեղեր 92 հոգի մեռան քոլէրայէն:

Մտորիտ 28 սեպտ.

Այսօր Ալեքանթի մէջ 9 հոգի մեռան քոլէրայէն:

ԴՐԱՎԱՃԱՌ-ԹՂԹԱՎԱՃԱՌ

Թ. ԱՐԱՄԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Կ. Պոլիս, Պահճէ-Գարու, Համիտիէ ճատտէսի թիւ 54

Պատիւ ունիմք ծանուցանել մեր բաղմամբիւ յաճախողաց և արդոյ հասարակութեան թէ մեր թղթաւմանաւ մէջ սկսած եմք զրաւելի նաև դրամաճառական գործերով և պատրաստ ունիմք ամէն լեզունէ դասագրքեր, և ինչ

Թարգմանութեան մէջ լինելով Եւրոպիոյ գրեթէ բոլոր մեծ տուներու հետ, քրիստոնէ և դրոշմաւոր ասիական համար մեզ տըրւած յանձնարարութիւններն պատրաստ եմք ընդ փոյլ և ճշգիւ կատարել, և շատ դիւրամտեղի պայմաններով:

Թաճախորդք փորձով պիտի տեսնեն թէ մեր գններ ո՛րչափ դիւրամատչելի են բաղդաստմամբ եւրոպական դրամանց գներուն:

Թ. ԱՐԱՄԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

Ղալաթիա, 14 սեպտ.

Ընթաց Թրքիկայ

Օսմ. Գոն. գոցուեցաւ)	8, 22
» » բացուեցաւ) դ. Կ.	8, 21
» » կէս օրին)	8, 21
Սգիւտ. միացեալ Օսմ. Ռ.	66, 20
Բումէլիի երկաթուղի Փր.	46, 50
Թրամվէյ Օսմ. Ռ.	205

Ընթաց Դրամայ

Օսմանեան ոսկի	դր. 100
Անգլիական »	» 110 8
Գաղղիական »	» 87 51
Բոլ »	» 90 8
Գրիմից »	» 51 20
Գաւալօն թուղթ »	» 8 91
» արծաթ »	» 39 50
Մէճիտի տարր »	» 108 4
Վեցնոց »	» 102 50
Հինգնոց »	» 102 50
Մէթալիք »	» 98
Թղթադրամ »	» 5000

ՄԱՍՆ Գ.

Երկու ԵՂԱՍՐԲ

ԳԼՈՒԽ Ա.

Գ Ա Մ Ա Ռ Ա Ն Տ

Գամառանտի տունը Գաղղիոյ ամենէն աղնուական և ամենէն հին տուններէն մին է: Գաղղիոյ թագաւոր Ս. Լուդովիկոսի պատմագիր տը Ժուանվիլ իւր պատմութեան մէջ Գամառանտ ասպետի մը վրայ կը խօսի, որ Պաղեստինի և Եգիպտոսի մէջ անուանի եղաւ վերջին խաչակրաց ժամանակ, զինուորական քաջագործութիւններով:

Այս Գամառանտ ասպետը Գամառանտի մարգիդներուն նախնիքներէն մին է, որոց պատմութիւնը պիտի գրենք համառօտակի: Չեմք կրնար զայն հաստատել, ինչ որ ալ լինի, Գամառանտի մարգիդ մը կը տեսնեմք, որ նախ Հէնրիկոս Գ. թագաւորի պալատան մէջ, յետոյ Յուան-Գոնթիի կառավարիչ Լուդովիկոս ԺԳ-ի օրով մեծ դերը մը ունէր:

Գամառանտի ընտանիքը ընիկ Պորկոյներէն ըլ-

— 4 —

Գամառանտ մարգիդը իբրեւ կառավարութեան թշնամեաց հետ յարաբերութիւն ունեցող անձ, հասարակապետութեան ժողովոյն մատնուեցաւ: Բռնուեցաւ, փարիզ տարուեցաւ, և բերդը բանտարկուեցաւ, ուրկէ դուրս ելողը ուղղակի կառավարան կերթար:

Այս միջոցին դատարանները շատ շուտ կը տեսնէին իրենց գործերը: Մարգիդը իւր ձերբակալութենէն երեք օր վերջը, դատաւորական ատենը ներկայացաւ, մահուան դատապարտուեցաւ և իւր գլուխը կիլեօթին դաշոյնին ներքեւ ինկաւ:

Իւր բոլոր ստացուածքը յարընկիս գրաւուեցան, և մարգիդուհին ու իւր որդին գաղթականաց ցանկին մէջ անցան:

Տիկին տը Գամառանտ ամուսնոյն մահը լսելով, ի խոր խոցեցաւ: Ի սկզբան բոլորովին յուսահատեցաւ և աշխարհէն զրուեցաւ: Սակայն իւր որդին ըրիւն էր, մահուանէ արգիլեց զանկաւ, վստահ զի իւր պարտաւորութիւնը կը պահանջէր որ աղբի: Մարգիդուհին տկարութեան դէմ զինուեցաւ և վշտաց մէջ զօրացաւ:

Մինչեւ իսկ երիտասարդ Լուդովիկոսի դաստիարակութիւնը յանձն առաւ և չնորհիւ այն դուստրին զոր հետը տարած էր, և այն աղամանդներուն՝ զոր առանց փոքրիկ ցաւ մը զգալու. ծախեց, իւր զաւակին հիմնական կրթութիւն մը տուաւ: Եւ սակայն ապագան անստոյգ ըլլալով, ամենամեծ խնայողութեամբ ապրեցաւ, որպէս զի իւր ապրուստի միջոցները բաւեն իրեն մինչեւ այն այն օրը, յորում երիտասարդ մարգիդը մեծնալով ապրուստի նոր միջոցներ կայրեալ հայթայթել իւր աշխատութեամբ:

Ա. Զ. Դ.

Կանոնաւոր ծայնաւորութեան, երկ-
րորդական չափաբանութեան և կա-
ռավարչութեան պաշտօն վարելու ուղղու-
ղաւորութեամբ մը պատրաստ կայ: պէտք
ունենցողը կրնայ դիմել ի Մէրճան Մար-
գարեան գրատուն:

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

ՏԻԳՐԱՆ Ս. ՍԵԹԵԱՆ

ԳՐԱՐՈՒՆ ԵՒ ԱՇՈՒՆ
ՏԱՂԵՐ

Սոյն գրքուկին կեդրոնաւորին է
Պոլիս Պահճէ գաւառ ջրավաճառ Թա-
կոբ աղա Աղամալեանի խանութը: Նաեւ
կը գտնուի նոյն կողմն եղող ջրավաճա-
ռաց և Պոլսոյ գրավաճառաց խանութ-
ներն, ի գին 7 դրոշ:

ՊԱՏՄԱՌԹԻՒՆ

ՄԱՐԴԱՅԻՆ ՊԱՏՈՒՍՏՄԱՆ

ՀԵՐԵՎ

ՏՈՒԹ. Տ. Ս. ՓԵՏՏԻՄԱՆԻԱՆ

Բաղմահմուտ Տոբժորը մարդկա-
յին պատուաստման և ծաղիկի հիւանդ
դուրեւան վրայ կը խօսի իւր այլ
երկասիրութեան մէջ, որ մաքու-
թիւնը վրայ տալովորում և բազ-
մաթիւ լուսանկար և փորագրեալ
պատկերներով զարդարուած է:
Այս գեղեցիկ մատենան, որոյ գի-
նը 35 դրոշ է, կը վաճառուի Պո-
լսո, Գաֆաֆեան գրատունը, Ղա-
լաթի, Թալաթի Արշակ Էֆէնտի
թղթապահանսարան, և Բերա, Լո-
րէնց և Բէլլ գրատունը:

ԻՄԵ-ՄԱՐԴԻՆ

ԴԱՏԱԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՑ

Թարգմ. Սէն Գ. Բաճեան
Հրատարակեցաւ Գ. Տետրը

Ինչպէս կանխաւ ծանուցուած է
թէ հինգերորդ տետրն հրատարակուե-
լուն այն բաժանորդագրութիւնը պի-
տի փակուի, ուստի ներկայիս կը
խնդրուի Մեծ ազգայիններէ որ հա-
ճին մինչեւ յաւաքիկայ տետրին հրա-
տարակման բաժանորդագրելու սոյն պատ-
ուական դրոշմն՝ որ 8—900 էջէ պի-
տի բաղկանայ:

Հինգերորդ տետրը հրատարակուե-
լուն վերջ գրքին գինը պիտի բարձրա-
նայ 40 դրանկանի: Հատորները դատ-
րատ չպիտի ծախուին:

ԿՈՒՆԵՔ-ԻՄԼ-ԼՈՒՂԱՐ

ԲԱՌԱՐԱՆ

ՖԻՆԱՆՍԻՆԵՆ Ի ԹՈՒՐԻՆԻՆ

Աշխատատիրոջը

ՄԵՆԵՔ ԾԵՐԷ ԵՒ ՄԵՐԷՆԱՆԵՐ

Պաշտօնեայը Հասարակաց կրթութեան
Գրաքննութեան սենեկի

Հրատարակիչ Գրէքէն Պաշտօնեան

Այս բառարանն, պարունակած ար-
ւեստական և գիտական բառերու ճո-
րիւթեամբն, բացատրութեանց յատա-
կութեամբն իւր տեսակին մէջ առաջինը
կը համարուի: Սոյն գրքը, ցարդ հը-
րատարակուած քննարկէն-թուրքերէն
բառագրոյ վրայ սա առաւելութիւնն
ալ ունի որ թուրք տառերով տրուած
բացատրութիւններն լատին տառերով
եւս նշանակուած են անոր մէջ, մաս-
նաւորապէս ի դիւրութիւն օտարազգ-
եաց:

Մասնաւոր խնամքով, գեղեցիկ եւ
մաքուր տպագրութեամբ տետր առ
տետր իւր կը կրնայուի Արամեան տը-
պարանէն:

Առաջին հատորն՝ որ երեսուն երկու
երեսներով երեսուն եւ մէկ տետրակ-
ներէ բաղկացեալ է՝ տետր առ տետր
հրատարակուելէ ցետոյ կազմուած կը
վաճառուի ի գին 60 դան, արծաթ:

Բ. հատորն 15 րորդ տետրն եւս
հրատարակուած է եւ կը վաճառուի
ի գին 2 դան, արծ. իւրաքանչիւրն:

Բաժանորդագրին է Կ. Պոլսոյ Հա-
մար 75 դան, ոսկեգրամ. դաւառաց
համար 100:

Բ. հատորն 15րդ տետրին հրապ-
րակուած լինելով բաժանորդագրու-
թիւնը փակուած է:

ՏԱՆԸ ՓԱՏՏԱՐԱՆԸ

Ի-Տ

ՀԱՐԻՐ ՀԱՐՑԱՆ ՊԱՏԱՌԱՆԸ

Աշխատատիրոջը ՄԵՐԷՆԱՆ
Ով որ կ'որդէ Երեսնամեակն,
Առեւ արական և Գոտաւորութեան
գաղութեան անմիջապէս վերահասու
լուր: Թող հաճի աոյն գիրքը ըն-
թեւելու, որ տեսնուի համար ան-
հրաժեշտ պիտանի է, և առօրեայ
պատուհանուն ամենակարեւոր գոր-
ծոց և սոյն յեւրոմար հարցում-
ներ կը պարզուի: Գրքը 3 դրոշ
տառախանեօք:

Կը ծախուի ամեն հայ գրաւա-
ճառաց և թղթապահաւ Մ. Զարե-
հի և Սուհի Պոլսոյ ազգային քով ի
գին 3 դրոշ:

ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ

ՀԱՄԱՐԱԿԱՆ ՈՒԹԻՒՆ

ՈՐ ԿԱՐԵՆԻՔ

Մասն Ա. — Տարեք վաճառականու-
թեան. — Վաճառականական թղթոց
ձեւերն և օրինակներն, ինչպէս են,
հոլանդաց, դանիական տեսակ տոմարի,
վիմարի և տպագրի փոխանակագրքը,
ընթացիկ-հաշիւք, զեղչի ցուցակք եւլն:
— Վաճառականական կարեւոր հաշիւք.
— Քաղուածք վաճառականական օրինա-
գրոց և դրոշմատրոց. — Մասն Բ. —
Տոմարակալութիւն. — Պարզ և կրկնակ-
տոմար, — Բառացուցակ:

Բ. Տարեք-Բիւն

Ճոխացեալ կարեւոր յաւելուածովք
ի պէտս Աղգ. վարժարանաց
Ի Ն. ՏԻԳՐԱՆԻՆ

Կը վաճառուի Պոլսոյ կողմը բոլոր
հայ գրավաճառաց, Պահճէ գաւառ ջը-
րավաճառ Պոլսո և Թալաթ աղայից քով
և Օսմանեան գրատունը. Կալաթ Թա-
կոբ Արշակ Էֆէնտի վաճառատունը:
Գին կազմեալ օրինակին 25 դրոշ արծ.

Ա. Զ. Դ.

ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՆՊԱՐԵՂԻՆԱՅ

Պայք-բազար Թանկի փողոց քիւ 39
ճիշդ դիմ առ, դիմ աղբարին

Մ. Հ. Տէօքմէճեանի վաճա-
ռատան մէջ կը գտնուին նպարե-
ղինաց վերաբերեալ ամեն տեսակ
ապրանքներ, որպիսիք են, խահ-
վէ՝ սոփորական, լաւ եւ ընտրա-
դոյն (Մարթինիք), շաքար՝
թրեխթի, Մարտիկոյ. և Հօլան-
տայի, արեւալ տեսակ ըստար-
մաշէթներէ զատ, ֆրանսական
բուն ֆուրնի. Սիւլիթի թարմիւր
նպարի և ճէնովայի մաքարուն ու-
շէնիլէ. բրինձ՝ Մախուսէ և Բի-
զօն առաջին կարգի. անուշեղ-
նի և խմորեղենի յատուկ լաւա-
դոյն արեւմտեան. Գաւառիլ եւ Այ-
վալըքի ընտիր աճառ. քօլա, ձէթ,
քարիւղ (կազ), ի մէջ բան, սոյն
վաճառատան մէջ կը ծախուի իր
ամեն տեսակներով լաւագոյնն
այն պիտանիք բաներոց, որք ա-
ռեւտրական սոյն ճիւղին կը վե-
րաբերին:

Գիները գոհացուցիչ են:
ԱՊՐԱՌԻ ԶԻՍԵ

ՓՈՒՄԴՐՈՒԹԻՒՆ

Կոստա լալէլի ճամիի դէմ
թիւ 15 մի նոր դեղորան բաց-
ուած է, ուր դեղագործը կը պատ-
րաստուին փութով եւ մանա-
ւոր խնամով, կը դանուին նաեւ
Եւրոպայէ եկած ամեն տեսակ
պատրաստ դեղեր հատով կամ
որ եւ իցէ քանակութեամբ, զո-
րա նշանաւոր գործարաններէ
ուղղակի բերել կուտայ իւր
անուան:

Սոյն դեղարանի բացումը
յոյժ օգտակար ծառայութիւն
մէ հասարակութեան, մանա-
ւանդ նիւթական մեծ շահաբե-
րութիւն ամեն անոնց որք իրենց
փնտռածն ճշգրտապէս դտնելու հա-
մար դատապարտուած են հե-
ռաւոր տեղեր դիմել:

Պատուարժան յաճախորդ-
ները դնոց չափաւորութեան հետ
դեղորանից ընտրութեամբ գոհա-
ցընեն իրեն սկզբունք ընտրող
սոյն Տ. Ալաշկերտեան դեղարա-
նը, որ երկար տարիներէ ի վեր
հոշակաւոր եղած է Եֆէն-ճամի
Բօլթախանէի դէմ՝ այս անգամ
ամբողջապէս փոխադրուած է
Կոստա լալէլի ճամիի դէմ թ. 15:

Սոյն փոխադրութեան առ-
թիւ Եւրոպայէ բերել տուած է
խիստ թարմ հանգային շրեր,
Պորտոյի եւ Մալապի դիւրեւեր,
դանիական բմալիլք, անուշա-
հոտք, եւ այլն եւ այլն:

Նշանաւոր է միանգամայն
սոյն դեղարանը իւր Զիւն իւղի
մասնաճիւղով, եւ յիշուի յաճա-
խորդը զմայլած են ապրանագ
ընտրութեան, մաքրութեան եւ
դնոց չափաւորութեան:

Յիշեալ դեղարանը միշտ կը
յաճախեն ճարտար եւ հոշակա-
ւոր բժիշկներ, խնդրուած բժիշկ-
ներու համար ալ պէտք է լաւ
տրուի ժամանակին:

Ղալաթի հանրաժանօթ վա-
ճառական Միւնստան Էֆէնտի
որդի Տօքմէթ Միւնստան Էֆէն-
տի բարեհաճած է արդէն ուր-
բաթ օրեր ձրւաբար դաւանել
աղբարներն:

Ա. Զ. Դ.

Լալէլի ճամիի դէմ կը ծախուի
նաեւ Պահճէ-գաւառ ջրավաճառ
Պոլսո և Թալաթ աղաներուն խա-
նութիւն:

լալով, մեր թագաւորաց օրով թագաւորական կուսակ-
ցութենէն էր, իւր հարստութիւնը որ մեծագումար էր,
Գաղղիոյ մատուցած մեծամեծ ծառայութեանց վար-
ձատրութիւնն էր:

1789ին Ռիէր Գամառանտ մարդիկը պալատան մէջ
կարեւոր պաշտօն մ'ունէր: Ամուսնացեալ էր, մէկ հա-
տիկ որդւոյ մը հայր, որուն Լուդովիկոս անունը տուած
էին:

Յանկարծ յեղափոխութիւն ծագեցաւ, որ թաղա-
ւորութեան կապաւնար: Ժողովուրդը իւր զօրութեան
առաջին փորձը տալով, Պաղլիկի պատերը քակեց:
Տակաւին յայտնի չէր թէ ժողովրդեան կատարութիւնը
ինչ աստիճանի յառաջ պիտի երթար. սակայն Գաղղիոյ
դժբաղդութիւնները, արդէն կը դուշակէին, այն է թա-
ղաւորին և անոր անձնուէր խմբին գլուխը դալիք դըժ-
բաղդութիւնները: Վերջապէս յեղափոխութիւնը արհա-
ւոր կերպարանք մը առաւ: Անուանակար, ստրապիւսար
վտանգէն փախչելու միջոցներ խորհելու սկսան: Յայն-
ժամ սկսաւ դաղթականութիւնը:

Գամառանտ մարդիկը թերեւս թագաւորութեան
անձնուէր ըլլալուն համար, ուրիշներու նման չուզեց
թագաւորէն բաժնուիլ. ուստի իւր պաշտօնին գլուխը
մնաց: Սակայն եթէ իւր պարտաւորութիւնը՝ կտրիւկէր,
զինքը որ վերային չհեռանայ, կղզար որ իւր կինը և
իւր զաւակը մի և նոյն վտանգին մասնակից ընելու պարտք
մը չունէր: Ուստի մարդիկը հին ստիպեց որ Լուի տը
Գամառանտ երկտասարդ կունին հետ Գեյմանիոյ ա-
պաւտանի:

Թագաւորական ընտանեաց վառէնի մէջ բռնուելէն
և Գեյմանիոյ աշտարակին մէջ բանտարկուելէ վերջը,
մարդիկը իւր Գամառանտի դեղակը քաշուեցաւ: Անկա-
կընար Գաղղիոյ մեկնել և կնոջը քով վերադառնալ որ
Սարալիլ մէջ փոքրիկ բաղար մը հաստատուած էր:
Այս խորհուրդը կուտային իրեն շատեր: Սակայն նա
միշտ հաւատարիմ մնալով իւր թագաւորին չէր ուղեր
հեռանալ ցարչափ թագաւորութիւնը ազատելու յոյս
ունէր:

Վտանգները և Պրըթօնները կտրուին յուզուել:
Խիստանալունք օտարազգի հօգը բանակի մը հետ
Գաղղիոյ պիտի վերադառնային և փարկը պիտի պաշա-
րէին, և Լուդովիկոս ժՁ. աղաւթով վերադառնալ ձեռք
պիտի անցընէր արքունի դաւազանը և իրեւ յաղթա-
կան իւր դաճը պիտի վերադառնար:

Ճշմարտութիւնն այս է որ Եւրոպայի ամբողջ Գաղղիոյ
այս անցքերուն վրայ սարսափահար, յեղափոխութեան
դէմ պատերազմ կը հրատարակէր:

Գամառանտ մարդիկը իւր սուրը և հարստութիւնը
տէրերուն տրամադրութեան ներքեւ դնելու պատրաստ
լինելով, դէպքերուն հէքին սպասել պարտք համա-
րեց:

Թագաւորին և թագուհոյն հաւատարիմ բարե-
կամները, պահ մը յոյսերով օրօրուեցան. սակայն այս
յոյսը չիւրախանացաւ: Այս ընդդիմութիւնը ջախջախե-
ցաւ հասարակապետութեան զօրքերէն, և դժբաղդ
Լուդովիկոս ժՁ. անցեալ թագաւորաց սխալները քաշեց,
գլուխը վրայ տալով: